

žalovaný Janu P-ovi, jemuž byl prodal 2 q pšenice za 1100 K, později částku 900 K jako přeplatek vrátil, vychází zmateční stížnost z názoru, že tento krok obžalovaného je důvodem beztrestnosti, poněvadž prý tím obžalovaný svůj trestný skutek zvrátil, původní úmysl zavrhl a újmu činem vzešlou napravil, čímž prý skutek jeho pozbyl povahy činu trestného. Při tom dovolává se stížnost zejména analogie ustanovení trestního zákona o beztrestnosti následkem účinné lítosti dle §§ 187 a 188 tr. z. Zmateční stížnost, jež ve skutečnosti uplatňuje důvod § 281 č. 9 b) tr. ř., je neodůvodněna. Čin spáchán, dokonán byl obžalovaným již tím, že za pšenicí cenu zřejmě přemrštěnou nejen požádal, nýbrž si i vyplatiti dal, a nemění ničeho na jeho trestnosti ta okolnost, že později přeplatek vrátil a tím snad škodu, kupci pšenice způsobenou, dodatečně nahradil. Ustanovení trestního zákona o beztrestnosti následkem účinné lítosti jsou rázu výjimečného, vztahující se výhradně na krádež a na zpronevěru, a není přípustno užívatí jich ohledně jiných trestných činů, než na které omezuje zákon možnost jich použití, tedy také ne ohledně předražování. Vrácení přeplatků a tím přivoděná náhrada škody může při předražování míti význam především s hlediska všeobecně platného ustanovení o okolnostech polehčujících (§ 264 k) tr. z.), a nalézací soud také skutečně v tom, že obžalovaný, vrátiv Janu J-ovi obnos 900 K. škodu nahradil, spatřuje okolnost polehčující. Jako jedna z podmínek beztrestnosti mohlo by vrácení přeplatku vzhledem k tomu, že čin spáchán byl před 28. říjnem 1918. míti sice význam s hlediska § 13 zák. ze dne 28. května 1919, čís. 299 sb. z. a n., možnost nabýti beztrestnosti tímto způsobem, je však v tomto případě vyloučena tím, že obžalovanému uložen byl nalézacím soudem na svobodě trest delší sedmi dní a pokuta vyšší 1000 K. Ostatně dlužno v tomto případě, poněvadž jde o přečin dle § 30 odst. 5 nař. vlády republiky Československé ze dne 21. června 1919, č. 347 sb. z. a nař. pokračovati v řízení až do pravoplatného rozsudku.

### Čís. 300.

**Ke skutkové podstatě zločinu dle § 214 tr. zák. se nevyžaduje, by zločinec byl již pátrající vrchností pro určitý zločin stíhán nebo trestán.**

**Konkurence podílnictví na krádeži a zločinu dle § 214 tr. zák.**

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1920, Kr I 285/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 17. března 1920, pokud jím byla obžalovaná Kateřina V-ová podle § 259 č. 3 tr. ř. sprostěna obžaloby pro zločin nadřezování zločinu dle § 214 tr. z., rozsudek v odpor vzatý zrušil a vrátil věc soudu prvního státního soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

### Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný Antonín V. v noci na 17. prosince 1919 ve společnosti s Jaroslavem Š. odcizil Anně S-ové z neuzamčeného

chléva jednu mladou kozu v ceně asi 200 K, že na to oba odnesli kořist k obžalované Kateřině V-ové, jež jim dvěře bytu na zaklepání otevřela, že u ní byla koza stáhnuta a něco z masa, při nejmenším 5 liber obdržel Antonín V., kdežto zbytek podržela pro sebe Kateřina V-ová. Dále vzal soud za prokázáno, že se dne 18. prosince 1919 Jaroslav Š. a Antonín V. opět sešli u obžalované Kateřiny V-ové a odtud že se v noci vypravili do Ch., kde odcizili z uzamčeného chléva vepře v ceně asi 1000 K, ježž, zabivše ho hned na místě samém, oba odnesli opět k obžalované Kateřině V-ové, u níž byl za její pomoci vepř v neckách očistěn a rozsekán. Část masa, nejméně 1 kg a játra převzala obžalovaná Kateřina V-ová, kdežto s ostatkem odešli Š. a V. za účelem zpeněžení, byli však hned na to dopadeni. Konečně je zjištěno, že Š. měl klíč od domu, kde obžalovaná Kateřina V-ová bydlí, a že i jeho čerstvě vypraný kabát byl při domovní prohlídce u ní nalezen. Na základě tohoto zjištěného děje skutkového uznal nalézací soud obžalovanou Kateřinu V-ovou vinnou ve smyslu obžaloby pouze zločinem podílnictví na krádeži dle §§ 185, 186 a) tr. z., sprostil ji však obžaloby pro zločin nadřžování dle § 214 tr. z., jehož se prý dopustila tím, že v měsíci prosinci 1919 po více dní přechovávala Jaroslava Š-a, známého jí zločince. Co se týče právě uvedeného zločinu vzal soud sice za prokázáno, že Jaroslav Š. je známý zloděj, pro zločinnou krádež již trestaný, jenž se u obžalované Kateřiny V-ové častěji zdržoval. Docházel však prý k ní veřejně. V-ová byla pokládána za Š-ovu milou, tak že prý jeho pobyt u V-ové nemůže býti pokládán za nějaké přechovávání. Obžaloba neoznačuje prý vůbec ani určitého zločinu Š-ova, na nějž by se činnost Kateřiny V-ové vztahovala. Z označení měsíce prosince 1919 v obžalobě lze souditi, že obžaloba míní právě shora uvedené 2 krádeže. Tu prý však souvisí přítomnost Š-a v bytě V-ové se spácháním podílnictví na krádeži, z něhož V-ová usvědčena byla, čímž je prý vysvětlena přítomnost jeho v bytě jejím, jakož i nalezení jeho kabátu tam, pokud se týče i půjčení klíče, aniž lze tu prý s určitostí usuzovati na úmysl, Š-a právě teď už, kdy krádež sotva spáchána byla, ukrývati před pátrající vrchností a k tomu cíli mu dávati přístřeší. Proti tomuto osvobozujícímu výroku uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství právem důvod zmatečnosti č. 9 a) § 281 tr. ř. Posléze uvedená věta důvodů rozsudku nasvědčuje tomu, že nalézací soud vychází při řešení subjektivní stránky zločinu dle § 214 tr. z. z předpokladu, že nadřžování dle třetího případu tohoto § jest trestným teprve v okamžiku, až úřad v konkrétním případě začne pátrati. V tomto směru sluší přisvědčiti stížnosti státního zastupitelství, že ani v tomto, ani ve čtvrtém případě citovaného § již dle doslovného znění se nevyžaduje, by zločinec byl již pátrající vrchností pro určitý zločin stíhán neb hledán. Opravit dlužno však další její názor v ten rozum, že zmíněného předpokladu není zapotřebí ani v prvém ani v druhém případě § 214 tr. z., takže předpoklad ten se nevyhledává v žádném případě § 214 tr. z.. Neboť účelem tohoto zákonného ustanovení jest, chrániti vykonávání spravedlnosti proti jednáním, jichž cílem jest, poskytnouti pachateli po spáchání zločinu v jakémkoliv způsobu pomocné ruky. Ohrožení výkonu spravedlnosti může nastati však již v době, kdy vrchnost nezačala ještě pátrati a jest mnohdy právě zločinci nadřžující činnost, zahájena-li ihned po spáchání zločinu, dříve než o něm zvěděla vrchnost, úspěšnější a tím konání spravedlnosti nebezpečnější. »Pátrající« vrchnost ve

smyslu § 214 tr. z. není proto ničím jiným, nežli vrchnost povinná a povoláná k pátrání, poněvadž současně se spácháním zločinu nastává abstraktní povinnost vrchnosti jej stíhati. V objektivním ohledu vyhledává se proto ke skutkové povaze zločinu nadržování dle třetího případu § 214 tr. z. toliko spáchání určitého činu, který se musí kvalifikovati jako zločin nadržování pachateli se zřetelem na spáchaný čin, jež nesmělo býti před tím přislíbeno (§ 5 tr. z.), ve způsobě přechovávání. První předpoklad je nepochybně dán. Spáchatel Jaroslav Š., o jehož přechovávání jde, dne 17. a 19. prosince 1919 krádeže, jež každá o sobě byla již zločinnou. Než i druhou podmínku dlužno dle zjištěného stavu věci považovati za splněnu. Ve směru tom je rozhodno, poskytla-li obžalovaná Kateřina V-ová Š-ovi přístřeší přes takovou míru, jaké bylo nezbytně zapotřebí ku spáchání zločinu podílnictví na zmíněných krádežích, jehož se dopustila. Na otázku tuto dlužno odpověděti kladně. Ku spáchání zločinu podílnictví stačilo by bývalo úplně, kdyby se byla obžalovaná V-ová obmezila na pouhý fakt převzetí zmíněných částí masa z ukradených zvířat. Její činnost šla však mnohem dále. Půjčila Š-ovi klíč od domu, v němž bydlela, čímž poskytla mu možnost, kdykoliv se k ní uchýliti. Dala jmenovanému a jeho spolupachateli v oněch dvou dnech svůj byt k dispozici, by tam celou kořist donesli, rozdělili a, zejména ohledně vepře, k dalšímu odbytu zpracovali. Na váhu padá zejména též, že druhý den po spáchání první zločinné krádeže totiž dne 18. prosince 1919 sešli se Š. a Antonín V. opět u obžalované Kateřiny V-ové, odkud pak v noci na den 19. prosince 1919 vypravili se do Ch. na druhou krádež. Této další činnosti nebylo zajisté zapotřebí ku spáchání podílnictví na krádeži, a možno v ní spatřovati přechovávání, to jest poskytnutí pobytu Š-ovi, o němž soud zjistil, že je známý zločinec. Po subjektivní stránce pak nevyžaduje se ku zločinu, o nějž jde, ničeho více, nežli vědomí nadržujícího, že poskytuje známému zločinci útulek. Nalézací soud vyloučil vinu obžalované v subjektivním ohledu, výrok jeho nemůže však obstáti, poněvadž, sveden jsa shora uvedeným nesprávným názorem, vyslovil, že nelze usuzovati na úmysl obžalované, Š-a ukrývati, kdyžt ještě vrchnost nezačala po něm pátrati. Kromě toho opomenul soud též v rozsudku vysloviti, věděla-li obžalovaná Kateřina V-ová, že Š. je známý zloděj. Následkem zmíněného právního omylu jest výrok nalézacího soudu co do subjektivní stránky zmatečným a nelze k němu přihlížeti. Ježto pak otázka, měla-li obžalovaná hořejší vědomí, je rázu skutkového, již rozřešiti lze jen na základě volného oceňování důkazů a čerpáního z nich volného přesvědčení, činnost zjišťovací však dle zákona (§ 288 č. 3 tr. ř.) zrušovacímu soudu nepřísluší a poněvadž bez dotyčného zjištění nelze ihned ve věci samé rozhodnouti, náleželo oprávněně dle č. 9 a) § 281 tr. ř. zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, rozsudek v naznačeném rozsahu zrušiti a věc vrátiti nalézacímu soudu, by ji opětne projednal a rozhodnul.

### Čís. 301.

**Orgánu »aktivní kontroly železniční« přísluší nárok na ochranu dle § 68 tr. z. vůči komukoliv, vykonává-li policejní moc, kterou cis. nařízení ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. z. z r. 1852 propůjčuje železničním zřízencům.**

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1920, Kr I 449/20.)